

تالاچی در مسیر موفقیت

- دانلود گام به گام تمام دروس ✓
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه ✓
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی ✓
- دانلود نمونه سوالات امتحانی ✓
- مشاوره کنکور ✓
- فیلم های انگیزشی ✓

Www.ToranjBook.Net

[ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

[ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)

تدبر در قرآن

صفحه ۸

در آیات سوره عصر تدبیر کنید و با کمک دوستان خود به سوالات پاسخ دهید:

والعصر، ان انسان لف خسر، الا الذين آهنو و عملوا الصالحات و تواصوا بالحق و تواهوا بالصبر

۱- خداوند در این سوره به چه چیزی سوگند خورده است؟ چرا؟

در این سوره مهمترین نکته رسان مدنظر است. زیرو زمان فرصتی برای تفکر و اندیشیدن انسان‌هاست و با همین تفکر صحیح است که آنها من توانند بهترین تصمیم را برای تکامل و سعادت خود اتخاذ کنند.

۲- چه زیان و خسارتی انسان را تهدید می‌کند؟

از دست دادن زمان و فرصت برای انجام اعمالی که انسان را به سعادت منرساند.

۳- چه کسانی دچار خسارت و زیان نمی‌شوند؟

الف. کسانی که به خداوند و روز قیامت ایمان دارند

ب. کسانی که اعمال صالح انجام می‌دهند

ج. کسانی که یکدیگر را به درستی و راستی و پایداری در دین سفارش کردند.

صفحه ۹

فعالیت کلاسی

با توجه به توضیحات برسی کنید که

الف) آیا دستگاه تفکر انسان به تنها ی من تواند به این سوال‌ها پاسخ کامل و جامع دهد؟ چرا؟

خیر. زیرا کس من تواند پاسخ گوی این سوالات باشد که آگاهی و شناخت کاملی تسبیت به خلقت انسان، جایگاه وی در جهان هستی و ابعاد روحی و فکر و اجتماعی انسان داشته باشد. از سویی دیگر از سرنوشت و عاقبتی که بعد از مرگ در انتظار انسان است اطلاع داشته باشد.

ب) آیا انسان به تهایی می‌تواند مسیر سعادت را طراحی کند؟ چرا؟

خیر. زیرا خداوند هدایت بشر را به واسطه پیامبران در دسترس آنها قرار داده است تا آنها بر اساس اندیشه خود به سرانجام هر عملی بیندیشند و تصمیمی درست را انتخاب نمایند.

تکمیل کنید

صفحه ۱۰

اگر خداوند به سؤال‌های اساس انسان پاسخ ندهد و او را رها کند، انسان در قیامت می‌تواند بگوید:
خداوند تو تیازهای اسی مرا تأمین نکردی و مرا به حال خود رها گردانید و هیچ مسؤولیتی بر گردن من نبود. اگر عمل خطای را مرتکب شدم و یا اینکه عمل صالح را انجام ندادم بر من تقصیری نیست و نباید بر من خوده بگیرید.

خداوند در قرآن کریم درباره تمام و کامل شدن حجت اله با فرستادن انبیاء فرموده است:
رسلا مبشرین و منذرین لثلا یکون للناس علی الله حجه بعد الرسل و کان الله عزیزا حکیما «رسولانی (را فرستاد که) بشارت دهنده و انذار کننده باشند، تا بعد از آمدن پیامبران، برای مردم در مقابل خداوند، دستاویز و دلیل نباشد».
خداوند با فرستادن رسولان و انبیاء راه بهانه جویی و تزویر را بسته است و حجت را بر بندگان تمام کرده است.

اندیشه و تحقیق

صفحه ۱۲

۱. آیا می‌توانیم پاسخ به نیازهای بتر را به احساسات شخص و سلیقه فردی واگذار کنیم؟ چرا؟

خیر. احساسات شخصی و سلیقه‌ای انسان را به سعادت و خوشبختی هدایت نمی‌کند. و پاسخ دادن و ندادن آنها انسان را دچار آشقتگی و پویشانی نمی‌کند و جنس و نوع سلایق انسانها از ضروریات نیستند.

۲. آیا انسان می‌تواند پاسخ دادن به این نیازها را نادیده بگیرد و بر اساس ضرب المثل "هرچه پیش آید خوش آید" رفتار کند؟
خیر. نیازهای بتر هم مانند نیازهای طبیعی اساسی‌اند و خداوند این نوع نیازها را برای سعادت بشری خلق کرده است و در صورت عدم پاسخ به آنها انسان به آرامش و سکون حقیقی نمی‌رسد.

۳. شعر زیر با کدام یک از نیازهای بتر انسان مرتبط است؟ چرا؟

مرد خردمند هنر پیشه را عمر دو بایست در این روزگار
تا به یکی تجربه آموختن یا دگری تجربه بودن به کار

کشف راه درست زندگی. زیلا برای رسیدن به راه زندگی باید از تجربه خداوندی استفاده کافی را ببرد و با عقل و تدبیر خود در این کشاورزی زندگی بهترین راه تجربه شده را انتخاب کند و به غایت اصلی برسد.

به ترجمه آیات توجه کنید:

- ۱- «خداوند از دین همان را برایتان بیان کرد که نوح را بدان سفارش نمود. و آنچه را ها به تو وحی کردیم و به ابراهیم و موس و عیسی توصیه نمودیم، این بود که دین را به پا دارید، و در آن تفرقه نکنید.»
- ۲- «قطعاً دین نزد خداوند، اسلام است و اهل کتاب در آن، راه مخالفت نبیمودند مگر پس از آن که به حقانیت آن آگاه شدند، آن هم به دلیل رشك و حسدی که میان آنان وجود داشت.»
- ۳- «[این دین] آیین پدرانتان ابراهیم است و او شما را از پیش مسلمان نامید.»
- ۴- «ابراهیم نه یهودی بود و نه مسیح؛ بلکه یکتاپرست (حق گرا) و مسلمان بود.»

اکنون به سوالات پاسخ دهید:

الف) خداوند از پیامبران می خواهد تا در چه چیز تفرقه نکند؟
خداوند از ابراهیم و موس و عیسی می خواهد که در دین تفرقه نکند.

ب) دین مورد قبول نزد خداوند کدام است؟

دین اسلام دین مورد قبول خداوند است.

ج) اهل کتاب (يهودیان و مسیحیان) درباره چه چیز اختلاف کردند؟ علت اختلاف آنها چه بود؟
آنها در مورد دین اسلام مخالفت کردند. زمانی که آنها حقانیت دین اسلام را درک کردند به دلیل حسادتشان با یکدیگر به مخالفت پرداختند.

د) حضرت ابراهیم (ع) چه آیینی داشت؟

حضرت ابراهیم (ع) مسلمان بود.

۵. مسیحیان و یهودیان او را پیرو چه آیینی دانستند؟
حضرت ابراهیم نه یهودی و نه مسیحی بود بلکه یکتاپرست و حق گرا بود.

فعالیت کلاسی

صفحه ۲۰

به نظر شما اگر خدواند در همان آغاز آفرینش حضرت آدم(ع) برنامه خود را برای زندگی انسان، یکبار برای همیشه بر حضرت آدم(ع) نازل می‌کرد، چه اتفاقی برای انسان‌های همان عصر و انسان‌های سایر عصرها می‌افتد؟
به علت محدودیت علم و تفکر بشریت لازم بود که در هر عصر و زمانه‌ای فرستاده‌ای از جانب خدا بر مردم نازل می‌شد تا بر اساس فهم و ادراک آنها برنامه زندگی‌شان به نحو درستی بیان شود. همچنین برنامه هدایت آنها دستخوش نقصان و کمبود نشود.

درس ۳

معجزه جاویدان

صفحه ۳۵

فعالیت کلاسی

به نظر شما چرا خداوند معجزه آخرین پیامبر خود را کتاب قرار داده است؟
زیرا مردم باید به معجزه بودن آن اعتراف کنند و فوق قدرت بشری باشد. علاوه بر این معجزه بودن آن را پذیرند.

صفحه ۳۸

نکره در قرآن

خداوند در قرآن می فرماید:

اَفْلَا يَتَدَبَّرُونَ الْقُرْآنَ وَلَوْ كَانَ مِنْ غَيْرِ اللَّهِ لَوْجَدُوا فِيهِ اخْتِلَافًا كَثِيرًا

با توجه به این آیه بیان کنید چرا خداوند بر این نکته تأکید دارد که اگر قرآن از جانب غیر خدا بود، قطعاً ناسازگاری و اختلافات زیادی در آن یافت می شد؟

اگرچه آیات الهی در طول بیست و سه سال نازل شد و موضوعات متعدد را شامل می شود اما هیچ تعارض و اختلافی میان آنها وجود ندارد. حتی آنها هماهنگ تر از اعضای بدن انسان هستند. در حالی که نکاشتهای بشری از ویژگی انسجام درونی و نظم بربخوردار نیستند.

صفحه ۴۱

نکره در قرآن

با توجه به آیه زیر، چرا خداوند معجزه جاوید خود را توسط پیامبری به دست مردم رساند که نزد هیچ کس درس نخوانده بود؟
اگر این کتاب توسط درس خوانندگان و دانشمندان جامعه آورده می شد، ممکن بود چه شک و شبهه‌ای ایجاد شود؟

زیرا ذهن و روح حضرت محمد(ص) حاوی معانی و مطالب الهی و روحانی بود. همچنین همه نیازهای بشریت در قرآن و توسط حضرت محمد(ص) ارائه شده بود.

به دلیل محدود بودن علم و اندیشه بشریت و یک بعدی بودن موضوعات مطرح شده از جانب انسان‌ها و بیها دادن به یک مسئله از میان هزاران مسائل مربوط به آنها باعث تبعیض و اختلاف میان گروه‌ها و افراد می شد و هرج و مرج دنیای آنها را نابود می کرد.

۱- به نظر شما چرا اندیشه دانشمندان به مرور زمان تغییر می‌کند؟ این ویژگی چگونه الهی بودن قرآن را اثبات می‌کند؟ زیرا اندیشه دانشمندان، از دو ویژگی قرآن که اعجاز لفظی و اعجاز محتوایی است بخوردار نیستند. اما قرآن این دو ویژگی را دارد. اعجاز لفظی که همان کلمات و عبارات اهنگین و زیبای قرآن است و اعجاز محتوایی که خود شامل پنج قسمت الف. اعجاز محتوایی ب. انسجام درونی در عین تنوع تدریجی ج. تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت د. جامعیت و. همه جانبه بودن آن م. ذکر نکات علمی بسیار سبقه است.

۴- با توجه به دو متن زیر، به سوالات پاسخ دهید:

الف) اشاید نتوان کتابی را در جهان یافت که در آن به اندازه قرآن کریم به تعقل، تفکر و علم دوستی تأکید شده باشد. در این کتاب، بیش از ۷۷۰ بار از علم، ۱۸۵ بار از گوش دادن و توجه کردن، ۴۹ بار از عقل، ۱۸ بار از فکر کردن، ۱۲۲ بار از تبیین و دلیل و نیز ده‌ها کلمه دیگر مانند قلم و کتاب که به تفکر و علم مربوط می‌شوند، نام برده شده است. همچنین آیات متعددی در نکوهش جهل، غفلت و تعقل نکردن وجود دارد.

ب) در جامعه آن روز عربستان و حتی دیگر نقاط جهان، کرامت زنان نادیده گرفته می‌شود. به گونه‌ای که اگر خانواده‌ای فرزند دختر به دنیا می‌آورد، احساس شرم می‌کرد. در چنین فضایی، قرآن کریم با بیان کرامت زن و تساوی وی با مرد در انسانیت اعلم کرد: هرکس، از مردو زن، عمل صالح انجام دهد و اهل ایمان باشد، خداوند به او حیات پاک و پاکیزه می‌بخشد؛ و عمل هیچ مرد و زنی را ضایع نمی‌کند. علاوه بر این، قرآن کریم برای زن حقوق خانوادگی و اجتماعی قائل شد، در مالکیت به او استقلال بخشد و بهره کارش را از آن خودش دانست؛ هزینه خانواده را از دوش او برداشت و بر دوش مرد قرار داد و به خصوص بر کرامت، عزت و عفافش تأکید کرد تا در جامعه مورد سوء استفاده مرد قرار نگیرد.

* متن الف به کدام یک از انواع اعجازهای لفظی و محتوایی اشاره می‌کند؟
ذکر نکات علمی بسیار سبقه.

* متن ب به کدام یک از انواع اعجاز محتوایی اشاره می‌کند؟
تأثیرناپذیری از عقاید دوران جاهلیت.

صفحه ۵۰

تدبر در قرآن

در آیات زیر تفکر کنید و مشخص کنید که دلایل مطرح شده در بحث ضرورت حکومت اسلامی، با کدام یک از آیات زیر مرتبط است.

۱- الٰمٗ تَرَ الِّيَّ الَّذِينَ يَرْعَمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أَنْزَلَ اللَّهُ إِلَيْكُمْ وَمَا أَنْزَلَ مِنْ قَبْلِكُمْ يَرِيدُونَ أَنْ يَتَحاَكِمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَقَدْ أَمْرَوْا أَنْ يَكْفِرُوا بِهِ وَيَرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضْلِلُهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا

«آیا ندیدهای کسانی که گمان می‌برند به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما من خواهند داوری به نزد طاغوت بروند، حال آنکه به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند و شیطان من خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی پکشاند».

۲- لَقَدْ أَرْسَلْنَا رَسُولَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقَسْطِ «به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیرند»

آیه	دلیل
آیه ۶۰ سوره نساء	ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
آیه ۲۵ سوره حديد	ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

صفحه ۵۰

کشف رابطه

امام خمینی رحمة الله عليه رهبر کبیر انقلاب اسلامی، بزرگ ترین شخصیت عصر حاضر است که به تبیین ضرورت حکومت اسلامی پرداخته و با بیان روشنگرانه خود، توجه مردم را بدان جلب کرده است. در سخنانی که از ایشان نقل می‌شود، بیندیشید و ببینید که با کدام یک از دلایل تشکیل حکومت ارتباط داد؟

دلیل	سخنان امام خمینی (رحمه الله علیه)
ضرورت پذیرش ولایت اله و نفو حاکمیت طاغوت	به این دلیل که هر نظام سیاسی غیر اسلامی، نظام شرک آمیز است، چون حاکمیت «طاغوت» است، ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم.
ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	مذهب اسلام هم زمان با اینکه به انسان می‌گوید که خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن، به او می‌گوید چگونه باید تنظیم کنی و حتی جامعه اسلام با سایر جوامع چگونه روابطی باید برقرار نماید. هیچ حرکتی و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر اینکه مذهب اسلام برای آن حکم مقرر داشته است.

متن زیر را بخوانید و به سوالات پاسخ دهید.

هیلاری کلینتون، وزیر خارجه سابق آمریکا، در کتاب خاطرات خود با عنوان «گزینه های دشوار» که در سال ۲۰۱۴ به چاپ رسید می‌گوید:

«... من به ۱۱۲ کشور جهان سفر کرده بودم و با برخی از دوستان، این توافق حاصل شد تا به محض اعلام تأسیس داعش، این گروه به رسالت شناخته شود، اما ناگهان همه چیز فرو پاشید. توافق شده بود تا دولت اسلامی (داعش) در روز ۷/۱۲/۲۰۱۳ اعلام شود، و ما منتظر اعلام تأسیس آن بودیم تا ما و اروپا هر چه سریع تر آن را به رسالت بشناسیم که ناگهان همه چیز در مقابل ما بدون هشدار قبلی، فرو ریخت.

مصر قلب جهان عرب و جهان اسلام است و ما تلاش داشتیم تا از طریق اخوان‌المسلمین و داعش این کشور را تحت کنترل درآوریم و آن را تقسیم کنیم و پس از آن به کشورهای حوزه خلیج فارس برویم. کویت اولین کشوری بود که از طریق دوستان ما در آنجا آمده بود و سپس عربستان و بعد از آن امارات، و بحرین و عمان مد نظر ما بودند و پس از آن منطقه عربی کاملاً

نقیبیم من شد و به صورت کامل آن را تحت کنترل در می‌آوریم. ما منابع نفتی و گذرگاه‌های آبی را تحت تصرف خود در می‌آوریم».

- ۱- با توجه به متن بالا چند نمونه از اقدامات آمریکا برای سلطه بر جهان اسلام را بیان کنید.
- الف. داعش دست نشانده آمریکا بود و با استفاده از این مهله بر تسلط خود بر جهان من افزود
- ب. تسخیر مصر توسط داعش
- ج. تسخیر کویت، عربستان، امارات، بحرین، عمان و همچنین تسخیر مناطق عربی

۴- چرا آمریکا به دنبال تجزیه کشورهای اسلامی است؟

دسترسی به منابع نفتی و گذرگاه‌های آبی.

صفحه ۵۸

اندیشه و تحقیق

۱. نمونه‌هایی از احکام اجتماعی اسلام که اجرای آنها نیازمند تشکیل حکومت است را بیان کنید.

خمس- زکات- حقوق- مسولیت‌های خانواده و جامعه- امر به معروف- نهی از منکر- هماره با ظلم و جهاد با تجاوز گران و ستمکاران.

۲. پیامبر اکرم (ص) به منظور هدایت مردم، علاوه بر ابلاغ وحی عهده دار چه مسؤولیت‌هایی بود؟

الف. تعلیم و تبیین تعالیم قرآن (مرجعیت دینی) ب. اجرای فواین‌الهی با تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهري).

۳. به نظر شما کدام یک از احکام و دستورات دین اسلام نیاز بیشتری به تشکیل حکومت الهی دارد؟

۱- نهاد و روزه‌ی واجب ۲- حج ۳- امر به معروف و نهی از منکر

۴- حجاب و پوشش ۵- توانمندی نظامی و ایجاد رعیت در دل دشمنان

۶- نفوذ سلطه‌ی بیگانگان ۷- کمک به مسلمانان گرفتار در نقاط مختلف جهان .

گزینه‌ی ۲.

۴. با توجه حديث امام باقر(ع) بیان کنید که چرا ولایت از نماز و روزه و سایر عبادات مهم نر است؟

ولایت به معنای سرپرستی و حضانت یک ملت یا امت است و به دلیل اهمیت و ارزشمند بودن آن حتی فرانز از نماز و روزه مورد توجه قرار گرفته است.

امامت، تداوم رسالت

صفحه ۶۵

تفکر

چرا پیامبر(ص) در شرایطی که هنوز موقعیتی کسب نکرده بود و حتی خویشانش نیز دعوت او را نپذیرفته بودند، جانشین خود را معین کرد؟ انجام این کار در زمانی که اسلام پیشرفتی نکرده بود، به چه معناست؟ زیرا جامعه انسانی تیار نبود «تعلیم و تبیین دین» و «ولایت و حکومت» هستند و با گذشته زمان تیاز به امامت و رهبری در میان مردم بیشتر احسان می‌شود. برنامه‌های دین اسلام تعطیل بردار نیست و با فوت پیامبر ولایت و رهبری تمام شدنی نیست.

صفحه ۶۶

دانش تکمیلی

با توجه به اینکه امام علی(ع) در نماز حضور قلب داشتند، چگونه متوجه درخواست فقیر شدند؟ یکی از خصلت‌های امامت، علم و بصیرت به دنیای اطراف است. این خصلت مذکور هیچ مناقص با حضور قلب امام علی(ع) در نماز نداشته است.

صفحه ۶۷

ارتباط میان آیه و حدیث

با تفکر در آیه ۹ سوره نساء و حدیث جابر، پیام‌های ریر را تکمیل کنید.

۱- مسلمانان باید از «خدا»، از «رسول» و «ولی امر» اطاعت کنند.

۲- از آنجا که این سه اطاعت در کنار هم قرار گرفته اند؛ سرپیچن از هر مورد به ضرور شما است.

۳- از آنجا که مصدق «ولی امر» در آیه مشخص نشده، برای آگاهی مردم و اشتباه نکردن آنها لازم است که رسول خدا را اطاعت کنید.

۴- بنا بر سخن پیامبر(ص) کسانی که مصدق ولی امر هستند، عبارت اند از: امام علی(ع) و فرزندانی که از امام علی(ع) واده می‌شوند (اهل بیت).

باتفکر در این حدیث، چه پیام‌هایی را می‌توان استخراج کرد؟

کتاب خدا و اهل بیت پیامبر که مهمترین راه سعادت بشری هستند. اگر انسانها در زندگی خود این دو مورد را سر لوحه خود قرار دهند به نایودی کشیده نمی‌شوند. همچنین کتاب خدا و اهل بیت هر دو با هم هستند و جدایی ناپذیر هستند.

- ۱- همان‌طور که قرآن و پیامبر از هم جدا نمی‌شوند، قرآن و اهل بیت(ع) نیز همواره با هم‌اند.
- ۲- همان‌طور که قرآن همیشگی است، وجود معصوم نیز در کنار آن همیشگی است.
- ۳- در صورت مسلمانان گمراه نمی‌شوند که به کتاب خدا و اهل بیت تمسک جویند.
- ۴- نمی‌توان برای هدایت و سعادت اخروی، فقط از یکی از دو یادگار پیامبر(ص) پیروی کرد؛ بلکه باید به کتاب خدا و اهل بیت نوجه نمود.

در آیه صفحه قبل، تدبر کنید و به سوال‌های زیر پاسخ دهید.

۱- خداوند چه فرمانی به پیامبر می‌دهد؟

هر پیام را که از طرف خداوند بر تو وحی می‌شود بی کم و کاست به اطلاع مردم برساند.

۲- اهمیت این فرمان چقدر است؟

آن‌چنان این فرمان و ابلاغش به مردم بسیار مهم است که باید بدون نقص و کمبودی در دستورالعمل مردم قرار گیرد.

۳- چرا خداوند به پیامبر اکرم(ص) وعده می‌دهد که او را حفظ خواهد کرد؟

زیرا برخی از مردم گنجایش فرامین و دستورات خداوند را ندارند و امکان ضریبه زدن به پیامبر(ص) وجود دارد.

در برآرہ واقعہ بزرگ غدیر یمندیشید و به سؤال‌های زیر پاسخ دهد:

الف) چرا مراسم غدیر هم زمان با بزوگترین اجتماع مسلمانان برگزار شد؟

زیرا این مسئله بسیار مهم است که در جامعه اسلام رخ داده است و نشان از مشخص شدن برنامه آینده مردم و تعیین رهبری بر مردم را دارد.

ب) چرا خداوند انجام ندادن این مأموریت را مساوی با عدم انجام رسالت اعلام کرد؟

زیرا انجام ندادن چنین مأموریت نشان دهنده بی توجهی به سرنوشت و آینده بشریت است.

ج) تبریک و تهنیت مردم به حضرت علی(ع) پس از پایان مراسم، نشانه چیست؟

پذیرش امام علی(ع) به عنوان ولی و سرپرست و جانشین پیامبر(ص) بود.

د) چرا کلمه «مولی» در حدیث غدیر به معنای سرپرست است، نه دوست؟

زیرا قرار بود که امام علی(ع) ولایت مردم را به دست گیرد و سرپرست آنها در جامعه اسلامی باشد.

صفحه ۸۲

تذکر در حدیث

در این دو حدیث بیندیشید و به سوال‌های زیر پاسخ دهید:

- رسول خدا(ص): علی مع القرآن و القرآن مع علی
- رسول خدا(ص): علی مع الحق و الحق مع علی

۱- میان حدیث اول و حدیث تقلین چه رابطه‌ای وجود دارد؟

رابطه مستقیمی میان آن دو وجود دارد همان طور که در حدیث تقلین می‌خوانیم به دو چیز باید تمسک نمود و آنها قرآن و اهل بیت هستند. حدیث اول هم همان مفاهیم حدیث تقلین را در بر دارد.

۲- حدیث دوم به کدام یک از ویژگی‌های حضرت علی(ع) اشاره دارد؟ چرا؟

الف) عدالت

ب) عصمت

ج) علم

عدالت، زیرا حق به معنای عدالت است

صفحه ۸۸

تذکر

این حدیث شریف، در برداونده پیام‌های متعددی است. با تفکر دو آن، سه پیام آن را به دست آورید:

۱- علم و معرفت حقیقی در کتاب خداوند است

۲- علم پیامبر(ص) متصل به کتاب خداوند و وحی الهی بود

۳- پذیرش امام علی(ع) به عنوان ولی مسلمین به معنای اطاعت از خداوند و پیامبر خدا است

وضعیت فرهنگی، اجتماعی، سیاسی مسلمانان پس از رسول خدا

صفحه ۹۵

تدبر در قرآن

در آیه شریفه زیر بیندیشید و به سوالات پاسخ دهید:

و ما محمد الا رسول

قد خلت من قبله الرسل

افان هات او قتل

انقلبتم على اعقابكم

و هن ينقلب على عقبه

قل يضر الله شيئا

و سیحری الله الشاكرين

۱- خداوند چه هشداری به مردم زمان پیامبر من دهد؟

در صورت فوت با کشته شدن پیامبر(ص)، مردم به آین گذشته برمی گردند.

۲- آبا خطرو بازگشت به اوزش‌های دوران جاهلیت فقط اختصاص به زمان پیامبر دارد؟

خیر. در هر دوره و زمانی که فرامین خدا و احکام دینی زیر پا گذاشته شوند مردم به سمت و سوی جاهلیت کشانده می‌شوند.

۳- به نظر شما، سیاستگزاران واقعی نعمت رسالت، در جامعه امروزی چه کسانی آند؟

کسانی که تابع فرامین الهی و پیامبر و آنمه هستند و سعی در برقراری عدالت الهی دارند سیاستگذاران واقعی هستند.

با هم تکری دوستان خود بگویید چه عواملی باعث شد که بعد از گذشت پنجاه سال از وفات پیامبر، نوہ ایشان یعنی امام حسین(ع) این گونه توسط امت پیامبر به شهادت برسد؟

نظام حکومت اسلامی که بر مبنای «امامت» طراحی شده بود، تحقق نیافت و امامان معصوم(ع) با وجود حضور در جامعه، فاقد قدرت و امکانات لازم برای اجرای همه جانبه مسئولیت‌های خود شدند. همچنین حکومت به دست نا اهلانی همچون بنی امية افتاد آنها قوانین الهی را زیر پا گذاشتند و خاندان پیامبر را به ویژه امام حسین را به بدترین شکل به شهادت رسانیدند.

فعالیت کلاسی

به نظر شما آگاهی از اوضاع اجتماعی و فرهنگی عصر ائمه(ع) چه فوایدی برای زندگی امروز ما دارد؟
اهل بیت الکو و اسوه‌ای در زمینه‌های مختلف چون اجتماعی و فرهنگی هستند. احکام و فوایدی که ائمه در گذشته برای مردم بیان می‌کردند امروزه در قالب مسائل اجتماعی و فرهنگی راهنمایی نیازهای آنها است.

اندیشه و تحقیق

۱- چه مسائل زمینه را برای ورود جعل و تحریف به احادیث پیامبر(ص) آماده کرد؟

الف. عدم حضور اصحاب پیامبر یا فوت و یا شهادت آنها

ب. دستوری برخی از عالمان و ایسنه به حاکمان عباسی و امویان و علمای اهل کتاب به احادیث.

۲. تفاوت‌های اساس حکومت بنی امية و بنی عباس با رهبری پیامبر(ص) چه بود؟

روشن و سبک حکومت آنها با پیامبر(ص) آنچنان متفاوت بود که برای خود قصرها و اموال فراوانی جمع آوری می‌کردند و این رویه باعث شد که جامعه به سخت و سوی راحت طلبی و بی قیدی به ارزش‌های انسانی و عدم توجه به سیره‌ی پیامبر پیش رود.

احیای ارزش‌های راستین

تطبیق

صفحه ۱۰۷

۱- با تأمل در سخنان امیرالمؤمنین علی (ع)، سه مورد از نشانه‌های بازگشت مسلمانان به دورهٔ جاهلیت را بیان کنید.

الف) پنهان و مخفی ماندن حق و آشکار و جلوه‌گری باطل

ب) داخل شدن دروغ در مفاهیم و آیات الهی

ج) بس ارزش شدن کتاب الهی و وارونه نمودن مفاهیم آن به نفع دنبال طلبان

۲- برای نجات از گمراهی و تشخیص راه حق، امیرالمؤمنین (ع) چه پیشنهادی به مردم من دهد؟

با متousel شدن به کتاب آسمانی و احادیث نبوی گمراهی‌ها قابل تشخیص خواهد شد.

۳- فکر من کنید مصدق پیشنهاد امام علی (ع) چه کسانی آند؟

من رسول شدن به اهل بیت (ع) بهترین مصدق سخن امام علی (ع) است.

صفحه ۱۱۱

بررسی

در درس قبل با شرایط و مشکلات اجتماعی عصر ائمه (ع) آشنا شدیم. اکنون توضیح دهید که اقدام این بزرگواران، پاسخ گوی کدام یک از مشکلات آن دوره بوده است؟

اختصاص دادم مقداری از هزینه‌ها را برای جمیع مردم ذخیره کرده بودند که افرادی که سالیان سال زحمت کشیده بودند ولی مزدی دریافت نکرده بودند و یا افرادی که نوانابی نداشتند هزینه‌هایشان را از طرق بیت المال تأمین من کردند.

سیره و روش امام حسن(ع) در صلح با معاویه و سیره و روش امام حسین(ع) دو قیام علیه یزید را با یکدیگر مقایسه کنید و بگویید:

۱- شخصیت معاویه و یزید چه تأثیری بر تفاوت عملکرد امام حسن و امام حسین(ع) داشت؟

معاویه در زمان امام حسن(ع) به صرف هزینه های فراوانی ضربات محکمی بر پیکر اسلام زد که از اقدامات او این بود که فرماندهان سپاه امام را از حمله با خود منع کرده بود او همچنین به حیله ها و لیونگ های فراوان مردم را نسبت به امام بدین و دور کرده بود. البته معاویه در مقابل مردم ظاهر سازی می کرد به همین دلیل امام حسن(ع) با این شرایط دلیل برای جنگیدن با معاویه نداشت. در حالی که یزید در زمان امام حسین(ع)، اعمال و رفتار رشته از خود در برابر همگان نشان می داد و اگر امام حسین(ع) قیام نمی کرد اسلام به معنای واقعی وادی سقوط را می بیمود.

۲- آیا اگر امام حسن(ع) در زمان حکومت یزید زندگی می کرد، با یزید بیعت می کرد؟ چرا؟

بله، اگرچه شرایط زمانی دو بزرگوار با هم دیگر تفاوت بود ولی امام حسن هم مانند امام حسین از یک منبع الهی سیراب شده بود.

ائمه اطهار(ع) از ما شیعیان خواسته اند به گونه ای زندگی کنیم که مایه زیبایی آنان باشیم؛ بگویید با چه برنامه ها و اقداماتی می توانیم به این هدف برسیم؟ و چه کارهایی ما را از این مسیو دور می کند؟

- ۱- شناخت کافی نسبت به دین اسلام و همچنین مطالعه زندگی ائمه بزرگوار در زندگی شخص و اجتماعی و سیاسی شان.
- ۲- عملی نمودن دستورات الهی و اهل بیت (همچون انسان بودن را از اهل بیت یاد می کنیم و سخن و عمل خود را مانند آنها یکی کردن و...)
- ۳- تبعاً فراموش کردن دو مورد مذکور با تمام مسائل مربوط به آنها، تمام پشتی را به نابودی و نیستی می کشاند.

صفحه ۱۲۶

تدبر در قرآن

خداوند در آیه ۵۲ سوره انفال، علت از دست دادن نعمت‌ها و این گونه بیان کرده است:

ذلک بان الله لم يك مغيرا نعمه انعمها على قوم حتى يغرواها انفسهم و ان الله سميع عليم
 « خداوند نعمتی را که به قومی ارزانی کرده است، تغیر نمی‌دهد مگر آنکه آنها خود وضع خود را تغییر دهند. همانا که خداوند شنوا و داناست ».

باتفکر در این آیه، عبارت‌های زیر را کامل کنید:

- ۱- اگر مردم نعمتی را که خداوند به آنها داده است درست استفاده نکنند، تا وقتی خداوند نعمتی را شامل حال برخی من کند و آنها در بیهودگیری از آن کوتاهی من کنند. خداوند آن نعمت را به گونه‌ای که خود متوجه نشوند از آنها دریغ من دارد.
- ۲- زمینه ساز هلاکت یا عزت و سر بلندی یک جامعه عدم تغییر انسان‌ها به لحاظ تفکر و تکرش نسبت به نعمت‌های الهی و ایجاد تغییر و تحول در انسان‌ها نسبت به نعمت‌هایی که به انسان‌ها عطا می‌شود.

صفحه ۱۲۹

تدبر در قرآن

قرآن کریم، در برخی از آیات درباره زندگی انسان‌ها در زمین سخن گفته و وعده‌هایی داده است.

وَعَدَ اللَّهُ الَّذِينَ آمَنُوا مِنْكُمْ وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لِيُسْتَخْلِفُوهُمْ فِي الْأَرْضِ كَمَا اسْتَخْلَفَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَلَمْ يُكُنْ لَهُمْ دِيْنٌ
 الَّذِي ارْتَضَى لَهُمْ وَلِسَدِلْهُمْ مِنْ بَعْدِ خُوفُهُمْ أَمْنًا يَعْبُدُونَنِي لَا يَشْرُكُونَ بِي شَيْئًا...

خداوند به کسانی از شما که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده است، وعده داده است که آنان را جانشین در زمین قرار دهد، همان طور که قبل از آنان کسانی را جانشین قرار داد، و دینشان را که برای آنان پسندیده مستقر سازد و بیم و ترسشان را به امنیت مبدل سازد. [به گونه‌ای که دیگرا] مرا بپرستید و به چیزی شرک نورزند.

وَنَرِيدَ أَنْ نَمْنَعَ عَلَى الَّذِينَ اسْتَصْعَفُوا فِي الْأَرْضِ وَنَجْعَلَهُمُ الْوَارِثِينَ
 مَا مِنْ خَوَاهِيمْ بِرِّ مَسْتَضْعَفَانِ زَمِينَ، مَنْتَ نَهِيمْ وَآنَانَ رَا يَسْهُوا يَابَانَ [مُورَدَمَ] قَرَارَ دَهِيمْ وَآنَانَ رَا وَارِثَانَ [زَمِينَ] قَرَارَ دَهِيمْ.
 وَلَقَدْ كَتَبْنَا فِي الرِّيزُورِ مِنْ بَعْدِ الذِّكْرِ أَنَّ الْأَرْضَ يَرْثُهَا عِبَادِي الصَّالِحُونَ
 بِهِ رَاسْتَنِي در زیور، پس از ذکر (تورات) نوشته ایم که زمین را بندگان شایسته من به ارث من بردند.

در این آیات بیندیشید و آینده‌ای را که خداوند برای هریک از موارد زیر تعیین کرده است، مشخص کنید:

- ۱- مؤمنین صالح آنها جانشین در زمین هستند
- ۲- مستضعفین پیشوایان مردم هستند
- ۳- بندگان شایسته زمین را به ارت من بردند
- ۴- شرک از افراد صالح به دور است زیارت‌ها خداند را من پرستند
- ۵- دین حق برای صالحین مستقر شده است
- ۶- بیم و ترس صالحین به امنیت تبدیل شده است

صفحه ۱۳۲

تفکر در حدیث

با توجه به توضیحات قبل، در این حدیث بیندیشید و بگویید چرا پیامبر(ص) فرموده است:

من مات و لم یعرف امام زمانه
هرکس بمیرد و امام زمان خود را نشناسد،
مات میته جاهلیه
به مرگ جاهلی مرده است.

هنوز از تبدیل امام زمان خود این است که سعادت افراد بر روی زمین به دست اهل بیت است و با رهنمایی‌های آنها مشکلات و پریشان احوالی مردم بر طرف من شود و حکومت حق و عدالت بر پا من شود و تبدیل یکی از امامان عصر به معنای از دست دادن سعادت بشری است.

صفحه ۱۲

اندیشه و تحقیق

۱. از دیدگاه قرآن کریم، آینده‌ی تاریخ از آن چه کسانی است؟

کسانی که ایمان آورده و عمل صالح انجام داده اند و به طور کلی مؤمنین صالح و مستضعفین را شامل من شود.

۲. معتقد بودن به انتظار، چه تاثیرهایی بر شخصیت فرد منتظر دارد؟

- الف. حس حضور داشتن امام در تمام امور زندگی فرد
- ب. در میان گذاشتن خواسته‌های خود با امام خود
- ج. تلاش و کوشش در جهت بدست آوردن رضایت امام
- د. بهره بودن از هدایت‌های معنوی امام.

۳. این جمله را تحلیل کنید: "منتظران مصلح، خود باید صالح باشند".

کسانی که خود را منتظران مهدی معرفی من کنند خواه ناخواه اخلاق و رفتار و کردار شان باید به گونه‌ای انسانی و الهی نمایان باشد و به عبارت دیگر شعاری با این قضیه رفتار نکرده و با همه‌ی وجود روح و جسم خود را از هرزشی و نا خالصی مبرا نمایند.

صفحه ۱۴۱

تدبر در قرآن

خداوند در قرآن کریم می‌فرماید:

وَ هَا كَانَ الْمُؤْمِنُونَ لَيَنفِرُوا كَافِهً فَلَوْلَا نَفَرَ مِنْ كُلِّ فِرْقَةٍ مِنْهُمْ طَائِفَةٌ لَيَتَفَقَّهُوْا فِي الدِّينِ وَ لَيَنذِرُوْا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوْا إِلَيْهِمْ لِعِلْمٍ
يَحْذِرُونَ

«وَ نَمِّشُودَ كَهْ مُؤْمِنَانَ، هَمْكَى [بِرَأْيِ آمُوزَشِ دِينِ] اعْزَامَ شُونَدَ، پَسْ چَراَزِ هَرْ گَروْهِي، جَمْعِي اَزْ آنَهَا اعْزَامَ نَشُونَد تَا دَانِشَ
دِينَ رَا [بِهِ طُورِ عَمِيقِ] بِيَامِوزَندَ وَ آنَ گَاهَ كَهْ بِهِ سَوِيَّ قَوْمَ خَوِيْشَ بازْگَشْتَنَدَ، آنَهَا رَا هَشَدَارَ دَهَنَدَ، باشَدَ كَهْ آنَانَ [ازْ كَيْفَرِ الْهَهِ]
بِتَوْسِنَدَ:»

با توجه به آیه بالا به سؤال‌های زیر پاسخ دهید:

۱- به نظر شما، چرا خداوند حتی در زمان پیامبر و با وجود حضور ایشان، عده‌ای را تشویق به فراغیری علم دین می‌کند؟
زیرا با فوت پیامبر امکان فراموش و حذف بسیاری از فرمان‌هی وجود داشت.

۲- آیا آموختن عصیق دین و بیان تعالیم آن، اختصاص به زمان پیامبر دارد؟ چرا؟
خیر، نیاز جامعه اسلامی به مرجعیت دین و ولایت و رهبری در هر برهه‌ای از تاریخ نیاز ضروری بود.

صفحه ۱۴۲

فعالیت کلاسی

۱- اگر کس که به سن تکلیف رسیده است، مرجع تقلید خود را انتخاب نکند، اعمال وی چگونه خواهد بود؟
اگر اعمال شخص مطابق با احکام الهی باشد اعمال صحیح خواهد بود. اما اگر اعمال فرد مطابق با احکام الهی نباشد باید آن
اعمال را از ابتدا انجام دهد.

۲- شما با چه روشی مرجع تقلید خود را انتخاب کوده اید؟
(این سؤال شخصی است)

بخش هایی از عهدنامه مالک اشتراک را که در اینجا آمده است، مطالعه کنید. سپس جدولی تنظیم نمایید که در یک ستون، مسئولیت‌ها و دو ستون دیگر، علت آنها نوشته شود.

- ۱- دل خویش را نسبت به مردم، مهربان کن و با همه، دوست و مهربان باش! چرا که مردم در دسته اند: دسته ای برادر دین تو و دسته ای دیگر در آفرینش همانند تو هستند.
- ۲- در به دست آوردن رضایت عموم مردم سعی و تلاش کن نه در جلب رضایت خواص؛ که با وجود رضایت عموم، خشم خواص به تو آسیب نصیحت رساند و با خشم عموم مردم، رضایت خواص سودی نصیحت بخشد.
- ۳- کسانی را که از دیگران عیب جویی می‌کنند، از خود دور کن؛ زیرا در نهایت مردم عیهایی دارند و مدیر جامعه باید پیش از همه در پنهان کردن آنها بکوشد.
- ۴- عده‌ای افراد مورد اطمینان را انتخاب کن تا درباره وضع طبقات محروم تحقیق کنند و به تو گزارش دهند. سپس برای رفع مشکلات آنها عمل کن...، زیرا این گروه افراد محروم پیش از دیگران به عدالت نیازمندند.

د اگر با دشمن پیمان بستی از پیمان شکنی دشمن غافل نباش، که دشمن گاهی از این راه تو را غافل گیر می‌کند.

شماره	وظیفه کارگزار	علت پیشنهاد آن وظیفه
۱	خوش رفتاری با مردم	زیرا بخش از آنها هم دینان کارگزارند و بخش دیگر هم نوع او محسوب می‌شوند
۲	کسب رضایت عموم مردم	با رضایت عموم مردم آسیب از جانب خواص به او نصیحت و با خشم عموم رضایت خواص سودی ندارد
۳	دوری از عیب جویان	زیرا همه دارای عیب‌های منفاوتی هستند ولی مدیر جامعه باید سعی در پنهان کردن عیوب باشد
۴	انتخاب افراد مورد اطمینان	زیرا وجود آنها باعث شناسایی افراد محروم در جامعه می‌شوند و مشکل فقر حل می‌شود
۵	دوری از پیمان بستن با دشمن	زیرا اغلب پیمان بستن با دشمن باعث نابودی او می‌شود

عزت نفس

صفحه ۱۵۷

تدبر در قرآن

در آیات ذیر یندیشید و راه دستیابی به «عزت» را بیان کنید.

۱- هن کان یرید العزه فلله العزه جمیعا...

هر کس عزت می خواهد [بداند] که هر چه عزت است، از آن خداست.

۲- للذین احسنوا الحسنی و زیاده و لا يرهق وجوههم قترة ولا ذله

برای کسانی که نیکوکاری پیشه کردند، پاداشی نیک و چیزی فروزن تر است و بر چهره آنان غبارخواری و ذلت نمی نشینند.

۳- والذین كسبوا المیتیات حراء سیئه بمثلاها و ترهقهم ذله

آنان که بدی پیشه کردند، جزای بد به انداده عمل خود می بینند و بر چهره آنان ذلت می نشینند.

راه پیشنهادی قرآن برای رسیدن به عزت:

در همه شرایطی به خداوند متولّ شویم، تفوا و نیکوکاری پیشه کیم و به طور کلی انسان‌گونه با همدیگر رفتار کیم.

صفحه ۱۶۲

خدوارزیابی

با توجه به آیات و احادیث و نکاتی که در درس آمده جاهای خالی را تکمیل کنید.

تسلیم و بندگی خداوند به معنای این است که غیر خدا در نظریش کوچک و حقیر است.

احساس حضور در پیشگاه خداوند آرامش قلبی و خلوص نیت در تمام اعمال و رفتار را در پی دارد.

غفلت از خداوند عدم آراصش و حرکت کردن به سمت و سوی غیر خدا

عزت نفس حفظ پیمان با خدا و گاه نکردن را برای انسان به ارجاعان می آورد

ذلت نفس تسلیم در برابر غیر خدا و سستی در عزم و تصمیم.

فقری که دارای عزت نفس باشد غیر خدا را پوستش نمی کند. گذا، ابتدا خود را در برابر دیگران خوار نشان می دهد و سپس

گدایی می کند. جوانی که عزت نفس دارد، در برابر دیگران عزت نفس را نمی شکند.

انسان عزیز در برابر مستکبران و ظالمان و همچنین در مقابل هوی و هوس شکست نایذیر و در برابر مردم متواضع و فروتن است.

- و من آیاته ان خلق لكم من انفسکم ازوجا لتسکنوا اليها و جعل بینکم موده و رحمه ان فی ذلك لایات لقوم یتفکرون و از نشانههای خداوند آن است که از همسرانی از [نوع] خودتان برای شما آفرید تا با آنها آرامش یابید و میان شما «دوستی» و «رحمت» قرار داد. همانا که در این مورد، نشانههایی است برای کسانی که تفکر می‌کنند.

۴- و اللہ جعل لكم من انفسکم ازوجا، و جعل لكم من ازواجهکم بنین و حفذه و رزقکم من الطیبات افبالباطل یؤمنون و نعمه اللہ هم یکفرون

و خداوند برای شما همسرانی از [نوع] خودتان قرار داد و از همسراتتان برای شما فرزدان و نوادگانی نهاد و از پاکیزه ها به شما رزق و روزی داد. حال، آیا آنان به باطل ایمان می‌آورند و به نعمت الهی کفران می‌ورزند؟

در این آیات تفکر کنید و به سوالات پاسخ دهید.

۱- هدف از تشکیل خانواده چیست؟

تکامل انسانیت

۲- نوع نگاه اسلام به زن و مرد چگونه است؟

آنها باعث آرامش و دوستی در زندگی هستند

۳- خداوند چه چیزهایی را به عنوان آیات و نشانههای خود معرفی کرده است؟

آفرینش همسرانی برای انسانها، پیوند مهر و دوستی میان زن و مرد، تولد فرزدان و نوادگان از زن و مرد.

تالش درمسیر موافق پیش

- دانلود گام به گام تمام دروس
- دانلود آزمون های قلم چی و گاج + پاسخنامه
- دانلود جزوه های آموزشی و شب امتحانی
- دانلود نمونه سوالات امتحانی
- مشاوره کنکور
- فیلم های انگیزشی

 Www.ToranjBook.Net

 [ToranjBook_Net](https://t.me/ToranjBook_Net)

 [ToranjBook_Net](https://www.instagram.com/ToranjBook_Net)